

• В силу якості та біологічних властивостей думки ми опиняємося в унікальній точці, у вузлі, який панує над цілим ділянкою космосу, відкритим в даний час для нашого досвіду.

• Але чи не є характерною рисою і важким моментом всякого синтезу то, що висновки вже укладених у вихідних положеннях?

• Центр перспективи - людина, одночасно центр конструювання універсуму.

• Людина не статичною центр світу, як він довго думав, а вісь і вершина еволюції, що багато прекрасніше.

• З самого початку свого існування людина представляє видовище для самого себе.

• Якщо кооперування декількох мільярдів клітин в мозку може породити нашу здатність свідомості, то ще більш допустима ідея, що якийсь кооперування всього людства або його частини зумовить те, що Конт називав надлюдським верховним істотою.

• Земля не тільки покривається міріадами крупинок думки, але огортається єдиної мислячої оболонкою, що утворює функціонально одну велику крупинку думки в космічному масштабі.

Список використаних джерел:

1. Гильдебранд Д. фон. Тейяр де Шарден: на пути к новой религии. *Новая вавилонская башня*. Избранные философские работы. СПб., 1998.
2. Грене П., аббат. Тейяр де Шарден — христианский эволюционист. Париж, 1961.
3. Ермоленко М.Т. К критике теоретико-эволюционных основ тейярдизма. *История и теория эвол. учения*. Вып. 3. Л., 1975. С. 152–160.
4. Тейяр де Шарден. *Філософський енциклопедичний словник* / В.І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. Київ: Абрис, 2002. С. 630.

Ангеліна Бондар

студентка 1-го курсу ННІ № 3

Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: **Стус В.І.**

старший викладач кафедри

філософії права та юридичної логіки

ПРО СКЛАДНІСТЬ ПИТАННЯ ГУМАНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬНОГО ТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО БУТТЯ ЛЮДИНИ

Ідея гуманізму в історії філософії набувала особливого значення в періоди ствердження антропоцентричного світогляду («гуманізм» від лат. *Humanus* людський, людський). Надзвичайно цінною ідеєю для розуміння гуманізму стала ідея діяльності. Арістотель вважав, що цінності людини та її життя мають оцінюватися не тим, наскільки людина наближається до

абсолютного ідеалу, а тим, якою мірою людина зуміла практично реалізувати свою сутність, особисті здатності. Цицерон, прихильник етики стоїцизму, вбачав справжню міць духу і велич людини у її спроможності відчувати презирство до страждання, самотійності, незалежності і вмінні задовольнятися тим, що тобі внутрішньо властиво. На його думку, саме такі якості слід виховувати в собі, дійсними джерелами щастя людини є чесноти мудрості, справедливості, мужності, помірності, доброти і вдячності. [1]. В культурі епохи Відродження постає нове ставлення до феномену людини: гуманізм полягає в культурній і соціально-політичній орієнтації на людину як істоту пластичну та творчу, унікальну та могутню, спроможну на подвиг Титану. Ідеї гуманізму розвивалися в працях представників марксизму, ідеологів соціалізму в контексті об'єктивно існуючих відносин «людина-суспільство», а гуманізація розумілася у єдності двох складових: як гуманізація особистості та гуманізація суспільства. Критиці піддавався гуманізм буржуазного суспільства, гуманізм християнської моралі, всі інші немарксистські (релігійні та нерелігійні) концепції гуманістичної спрямованості на підставі того, що не вказували (на їх думку) істинних шляхів, методів та засобів забезпечення реального гуманізму людського життя.

Із часом, осучасненням соціально-економічних та політичних умов життя змінювалися відповідним чином й уявлення про роль людини в суспільстві, про систему та обсяги можливостей людини, чому сприяли фактори цивілізаційного розвитку, науково-технічний прогрес, розширення знань про природу самої людини та природу як оточуюче середовище, в якому функціонує соціум. Соціальний розвиток ХХ ст. разом із цілим рядом досягнень в реалізації принципу гуманізму привніс в існування людини й величезну кількість трагедій та загроз: проблем, які ставлять під сумнів існування людини та людства взагалі (біологічних, природничих, політичних, військових, фізичних, економічних, культурних, в тому числі й загроз, пов'язаних із модернізацією злочинності). Це спонукало замислитися над станом та перспективами розвитку людства, а отже з більшою зацікавленістю звернутися до проблематики гуманізму. Але вже не для вирішення проблем політичної та ідеологічної першості, а з метою прогнозування можливостей виходу із кризових ситуацій, що загрожують нормальному розвитку суспільства, метою запобігти гуманітарним катастрофам.

Гуманізм має глобалістичне значення, є мірилом усіх речей безвідносно до кордонів певної держави або суспільної групи, що підтверджується існуванням обов'язкових міжнародних договорів, поява яких зумовлена засадами глобального гуманізму. Постає проблема не декларативного визнання пріоритету прав людини, а саме реального забезпечення, дійсного ствердження зазначеної цінності на практиці, питання про розширення можливостей гуманізації в усіх сферах буття сучасної людини. Права людини — одна із фундаментальних категорій

сучасного права та філософії права. Гуманістичне розуміння прав людини спирається на зміст Загальної декларації прав людини від 10 грудня 1948 р. Провідною гуманістичною думкою цього документу є думка про те, що всі люди мають рівні права і свободи вже від народження. Не існує на сьогодні іншого документа, який би перевершив за своїм гуманістичним змістом Декларацію, поява якої ознаменувала лише загальні межі гуманізму, що перебувають у постійному розвитку. Пріоритет прав людини служить двигуном та каталізатором правотворчості. Постійне оновлення права (криміналізація домашнього насильства, відповідальність за булінг у школі, нові норми про референдум чи трансплантологію, тощо) свідчить про неминучість та невідкладність пошуку відповіді на питання про сучасне наповнення поняття гуманізму у його правовому вимірі.

Гуманізація – багатоплановий процес, що відбувається в різних сферах (освіта, право, культура, медицина, наука, громадянське суспільство тощо), який спирається на сукупність філософських, гносеологічних, психологічних, соціокультурних, правових поглядів, які зумовлюють цілі, задачі і методи трансформації буття людини. Такі зміни відбуваються в освіті з метою посилення духу гуманізації, з опорою на моральні цінності, свідчення повноти та саморефлексії людини. Технократичний підхід до освіти орієнтував лише на розвиток самого виробництва і робив неможливим реалізацію творчого потенціалу особистості. Нові установки на олюднення будь-якої науки та освітнього процесу означають стратегічну ціль - розвиток цілісної гармонічної особистості, розуміння проблеми людини та проблеми культури як визначальних проблем. Гуманізація освіти вимагає змінити ставлення до культури емоцій, до тієї частини освіти, яка йде через емоції; в освітній процес введено принцип студентоцентричності. Щастя людини в житті залежить від того, як вона відчуває, сприймає світ, від самореалізації, здобуття сенсу. А зробити людину щасливою - благородна гуманістична мета освіти. Тому оптимістичне, діяльнісне ставлення до навколишнього життя, емоційний відгук на події, що відбуваються, бажання й уміння допомогти людям має входити до змісту освітнього процесу, що, наприклад, запропоновано в дисципліні «Професійна етика правоохоронної діяльності». Гуманітарна компонента освіти допоможе адаптуватися до швидкісних змін світу, в складних життєвих колізіях не втратити людської гідності, стати корисними суспільству людьми, ініціативними, гуманними. Вироблення у студентів толерантного ставлення, розуміння інших культур призводить до творчих пошуків особистістю тотожності свого «Я» з оточуючим світом, дозволяє гуманізувати процес пізнання фундаментальних структур буття; суб'єктивувати стосунки в системі: «людина – світ – духовні цінності».

«Перевідкриття гуманізму» - головна риса сучасного стилю мислення», на думку С.Тулміна. "Новий погляд" на гуманізм розглядається в контексті об'єктивно існуючих відносин «людина-суспільство», а гуманізація розуміється у єдності двох складових: як гуманізація особистості та

гуманізація суспільства. Можна підсумувати, що гуманізація із сфер суто ідеологічних проблем все більше націлена на проблеми фактичні, що і надало гуманістичній проблематиці рис реалізму.

Сучасні науковці продовжують працювати над гуманістичною проблематикою, беручи до уваги історичні, ідеологічні, прагматичні аспекти, використовуючи контексти національного розвитку, європейської інтеграції, світових або європейських стандартів життя, адаптації національного законодавства тощо. Синергія цих аспектів та контекстів свідчить про складність питання гуманізації суспільного буття в Україні, про необхідність вироблення загальнодержавних підходів до проблеми прав людини та гарантії їх реалізації в сучасних умовах, про розширення можливостей людини мати гідні та вільні умови свого розвитку. [2,3].

З'ясування змісту гуманізму на сучасному та майбутньому етапі розвитку суспільства, урахування особливостей та практичних проявів гуманізму в різних галузях права та сферах буття, визнання центричності гуманізму у питаннях суспільного розвитку для професіоналів правоохоронної діяльності є основою світоглядної та професійної культури, основою формування свідомого та відповідального ставлення за майбутнє України та світу.

Список використаної літератури

1. М. В. Попович . Гуманізм // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [веб-сайт] / гол. редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=24649

2. Погребняк С. Втілення принципу гуманізму в праві / С. Погребняк // Вісник Академії правових наук. – 2007. – № 1 (48). – С. 35–41.

Основні принципи професійної етики поліцейського: пам'ятка / В. М. Кравець, Т. А. Кумеда, О. В. Павлишин, Г. М. Петрова та ін.; за наук. ред. М. В. Костицького. К.: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 48 с

Гайдаш Катерина Олександрівна
студентка 1 курсу ННІ №3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: **Стус В. І.**
старший викладач кафедри
філософії права та юридичної логіки

ЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Ефективне виконання професійних завдань вимагає від поліцейського різносторонності в розвитку особистості, вміння швидко вирішувати